

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«РОЖИЩЕНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЛЬВІВСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА
БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С. З. ГЖИЦЬКОГО»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням педагогічної ради коледжу

ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

**Освітньо-професійна програма Ветеринарна медицина
Галузь знань Н Сільське, лісове, рибне господарство
та ветеринарна медицина**

Спеціальність Н6 Ветеринарна медицина

Освітньо-професійний ступінь Фаховий молодший бакалавр

Рожище
2025

Укладач:

Ірина БЄЛОВА - відповідальна за навчально-виробничу практику; викладач спеціальних дисциплін вищої категорії, викладач-методист

Програма практики освітньо-професійної програми Ветеринарна медицина розроблена з метою забезпечення цілісної, системної та послідовної підготовки здобувачів фахової передвищої освіти за спеціальністю Н6 Ветеринарна медицина. Програма визначає послідовність формування загальних і фахових компетентностей та програмних результатів навчання; передбачає поетапне формування у здобувачів освіти здатності до здійснення професійної діяльності.

Реалізація програми практики сприяє підготовці конкурентоспроможного фахівця, здатного до ефективної професійної діяльності, безперервного професійного розвитку та успішної адаптації до сучасних вимог ринку праці.

Розглянуто і схвалено
на засіданні циклової комісії
ветеринарних дисциплін
Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.
Голова циклової комісії Леся НЕДОПАД

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
1. КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	3
2. ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ.....	6
3. ВИДИ ПРАКТИКИ, ЇХ РОЗПОДІЛ І ТРИВАЛІСТЬ.....	6
4. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ.....	9
4.1. БАЗИ ПРАКТИКИ.....	9
4.2. ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЧИХ ПРАКТИК.....	9
5. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ.....	11
6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	12
6.1. ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА.....	12
6.2. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИРОБНИЧОЇ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ТА ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ.....	13
7. ЗМІСТ ПРАКТИК.....	14
7.1. НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА.....	14
7.2. ВИРОБНИЧІ ПРАКТИКИ.....	36
7.2.1. ВИРОБНИЧА ТЕХНОЛОГІЧНА ПРАКТИКА.....	36
7.2.2. ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА.....	39

ВСТУП

Практична підготовка здобувачів освіти у ВСП «Рожищенський фаховий коледж ім. С. З. Гжицького» є невід'ємною формою організації освітнього процесу та обов'язковою складовою освітньо-професійної програми. Вона забезпечує нерозривний зв'язок теоретичних знань із реальними виробничими процесами та відіграє важливу роль у формуванні професійної компетентності молодого фахівця, якої вимагає сучасний ринок праці.

Програма практики (далі - Програма) є основним навчально-методичним документом у коледжі, що визначає проведення практик здобувачів фахової передвищої освіти спеціальності Н6 Ветеринарна медицина за освітньо-професійною програмою Ветеринарна медицина. Вона є основою для складання програм навчальної практики з окремих освітніх компонентів.

Програма регламентує мету та зміст видів практики, визначає їх послідовність і терміни, встановлює обов'язки здобувачів освіти й керівників практики, а також порядок проведення, оформлення та подання звітної документації і критерії оцінювання результатів.

Дана Програма укладена у відповідності до:

- Положенням про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти (Наказ Міністерства освіти і науки України 02 травня 2023 року № 510);
- Положенням «Про організацію освітнього процесу у ВСП «Рожищенський фаховий коледж ЛНУВМБ ім. С. З. Гжицького»;
- Положенням «Про практичну підготовку здобувачів освіти ВСП «Рожищенський фаховий коледж ЛНУВМБ ім. С. З. Гжицького»;
- освітньо-професійної програми Ветеринарна медицина;
- діючого навчального плану.

У програмі практики визначено цілі і завдання практичної підготовки здобувачів освіти на підставі нормативного змісту, сформульованого у термінах результатів навчання у Стандарті фахової передвищої освіти спеціальності 211 Ветеринарна медицина (Наказ МОН № 1285 від 30.11.2021 р.).

Мета програми: забезпечення єдиного комплексного підходу до організації всіх видів практики у коледжі, їх системності, неперервності і послідовності навчання здобувачів освіти.

1. КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

За час проходження практики за освітньо-професійною програмою Ветеринарна медицина здобувач освіти ВСП «Рожищенський фаховий коледж ЛНУВМБ ім. С. З. Гжицького» має набути таких компетентностей:

Інтегральна компетентність

Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі в галузі ветеринарної медицини, здійснювати діагностику, лікування та профілактику патологій заразної і незаразної етіології відповідно до спеціальності або у процесі навчання, що вимагає

застосування положень і методів біології та прикладних наук; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності:

ЗК1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій;

ЗК3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК6 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Спеціальні компетентності:

СК2 Здатність відбирати, етикетувати і упаковувати матеріал для лабораторних досліджень та оформлювати супровідні документи на нього.

СК3 Здатність аналізувати дані анамнезу, епізоотичної ситуації, результатів клінічних і лабораторних досліджень з метою своєчасної діагностики хвороб різної етіології

СК4 Здатність виконувати профілактичні ветеринарно-санітарні заходи, карантинування та своєчасну ізоляцію хворих і підозрілих на захворювання тварин з метою запобігання захворюванню та загибелі тварин.

СК5 Здатність здійснювати облік ветеринарних препаратів, засобів та іншого ветеринарного майна, забезпечувати їх збереження, раціональне використання.

СК6 Здатність застосовувати знання з біобезпеки, біоетики, благополуччя тварин у професійній діяльності.

СК7 Здатність організувати роботу відповідно до вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці під час фахової діяльності.

СК8 Здатність оберігати довкілля від забруднення відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.

СК9 Здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу. екою Здатність використовувати знання й практичні навички у випадках виникнення та ліквідації заразних хвороб.

СК11 Здатність контролювати дотримання ветеринарних вимог під час виробництва продукції тваринництва.

СК12 Здатність надавати оперативну допомогу, здійснювати профілактику травматизму тварин та забезпечувати заходи щодо отримання здорового поголів'я.

СК13 Здатність поширювати ветеринарні знання серед населення й працівників тваринництва, господарств різних форм власності.

СК14 Здатність планувати професійну діяльність та оформлювати звітну, облікову і довідкову документацію.

СК15 Здатність застосовувати знання основ біотехнології та генної інженерії за фахової діяльності.

Нормативний зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

РН1 Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами в у тому числі з професійних питань

РН2 Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.

РН3 Використовувати дані анамнезу, епізоотичної ситуації, результати клінічних, лабораторних, інструментальних та інших досліджень.

РН4 Застосовувати методи відбору зразків продукції тваринного, рослинного та біотехнологічного походження.

РН5 Встановлювати діагноз хвороби на основі виявлених характерних патологоанатомічних змін в уражених органах і тканинах під час розтину трупів тварин.

РН6 Дотримуватися основних понять з біобезпеки, біоетики, добробуту тварин.

РН7 Здійснювати пошук та аналіз інформації з різних джерел та володіти комп'ютерними програмами.

РН8 Володіти технікою проведення оперативних втручань.

РН9 Брати участь у розробленні карантинних та оздоровчих заходів, застосовувати методи терапії тварин і профілактики хвороб різної етіології.

РН10 Дотримуватися принципів роботи та правил експлуатації обладнання, приладів, інструментів, що застосовуються у ветеринарній медицині.

РН11 Знати правила зберігання фармацевтичних засобів і біопрепаратів, шляхи їх застосування, раціонально використовувати ветеринарні засоби, обладнання та інше ветеринарне майно.

РН12 Проводити дезінфекцію, дезінсекцію, дератизацію та інші заходи з профілактики хвороб заразної етіології.

РН13 Застосовувати основи технології виробництва і переробки продукції тваринного походження, методами і методиками оцінювання безпечності та якості продукції тваринного походження, харчових продуктів, кормів і води.

РН14 Застосовувати зоогігієнічні і ветеринарні правила утримання та годівлі тварин.

РН15 Дотримуватися правил безпеки життєдіяльності й охорони праці за фахової діяльності.

РН16 Планувати професійну діяльність та оформлювати звітну, облікову і довідкову документацію.

РН17 Застосовувати принципи та методи маркетингу і менеджменту у ветеринарній медицині.

2. ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою практики є:

- закріплення й поглиблення знань, отриманих здобувачами освіти в процесі теоретичного навчання;
- набуття , закріплення та вдосконалення професійних умінь й навичок за спеціальністю;
- розвиток професійних компетентностей, необхідних для майбутньої фахової діяльності;
- формування та розвиток уміння здобувачів освіти приймати самостійні рішення в умовах реального виробництва;
- оволодіння сучасними методами, формами організації праці та засобами праці в галузі ветеринарної медицини;
- розвиток організаторських, і комунікативних здібностей.

Формування **цілей та завдань** кожного виду практики ґрунтується на змістовному аналізі обов'язкових і вибіркових освітніх компонентів спеціальної підготовки за освітньо-професійною програмою відповідно до навчального плану та визначається у переліком компетентностей, якими має володіти здобувач освіти під час проходження практики.

Завданнями практики є:

- закріплення теоретичних знань з ветеринарної медицини;
- вивчення правил організації та методу ветеринарного обслуговування тварин на сільськогосподарських підприємствах;
- засвоєння методів діагностики інфекційних, інвазійних та незаразних хвороб тварин;
- набуття навичок застосування методів профілактики та лікування тварин;
- використання теоретичних знань для отримання практичних умінь під час вирішення виробничих ситуацій;
- вивчення особливостей роботи служби ветеринарної медицини на підконтрольних об'єктах;
- набуття навичок ведення первинної, облікової та звітної ветеринарної документації;
- оволодіння правилами біобезпеки та санітарно - гігієнічними нормами, що застосовуються у практиці ветеринарної медицини;
- формування відповідального ставлення до професійної діяльності та етичних норм поведіння з тваринами;
- розвиток умінь працювати в команді фахівців і працівників.

3. ВИДИ ПРАКТИКИ, ЇХ РОЗПОДІЛ І ТРИВАЛІСТЬ

Видами практичної підготовки здобувачів освіти у ВСП «Рожищенський фаховий коледж ЛНУВМБ ім. С. З. Гжицького» є:

- навчальна практика;
- виробнича технологічна;
- переддипломна;

Перелік усіх видів практик для освітньо-професійної програми, їх послідовність,

форми, тривалість і строки проведення визначаються в навчальних планах.

Навчальним планом підготовки здобувачів освіти освітньо-професійної програми Ветеринарна медицина фахової передвищої освіти спеціальності Н6 Ветеринарна медицина 2025 року набору передбачені наступні види практик (табл. 1, 2).

Практична підготовка

Таблиця 1

Код ОК	Види практики	Кількість кредитів ЄКТС
ОК 26	Навчальна практика	30
ОК 27	Технологічна практика	12
ОК 28	Переддипломна практика	9
Разом		51

Тривалість практики за навчальним планом

Таблиця 2

№ з/п	Назва практики	Семестр	Обсяг практики	
			Кредитів ЄКТС	Годин
Навчальна практика				
1	Ознайомлювальна практика	4	1,5	45
2	Штучне осіменіння сільськогосподарських тварин	6	1,5	45
3	Анатомія і фізіологія с.-г. тварин	4	3	90
4	Ветеринарна фармакологія з основами рецептури	4	1,5	45
5	Патологічна фізіологія та патологічна фізіологія	5	1,5	45
6	Тваринництво, зоогігієна та ветеринарна санітарія	6	1,5	45
7	Внутрішні незаразні хвороби с.-г. тварин	6,7,8	4,5	135
8	Епізоотологія з мікробіологією	6,7,8	4,5	135
9	Хірургія ветеринарної медицини	5,6	3	90
10	Паразитологія та інвазійні хвороби с.-г. тварин	6,7	3	90
11	Акушерство, гінекологія та штучне осіменіння с.-г. тварин	6,7	3	90
12	Гігієна продуктів тваринного походження та технології	8	1,5	45
	<i>Всього навчальної практики</i>		30	900
Виробнича практика				
1	Виробнича технологічна практика	6,7	12	360
2	<i>Переддипломна практика</i>	8	9	270
	<i>Всього виробничої практики</i>		21	630

Навчальним планом підготовки здобувачів освіти освітньо-професійної програми Ветеринарна медицина фахової передвищої освіти спеціальності Н6 Ветеринарна медицина 2025 року набору (скорочений термін навчання) передбачені наступні види практик (табл. 3).

Таблиця 3

№ з/п	Назва практики	Семестр	Обсяг практики	
			Кредитів ЄКТС	Годин
Навчальна практика				
1	Ознайомлювальна практика	2	1,5	45
3	Анатомія і фізіологія с.-г. тварин	2	3	90
4	Ветеринарна фармакологія з основами рецептури	2	1,5	45
5	Патологічна фізіологія та патологічна фізіологія	3	1,5	45
6	Тваринництво, зоогігієна та ветеринарна санітарія	4	1,5	45
7	Внутрішні незаразні хвороби с.-г. тварин	4,5, 6	4,5	135
8	Епізоотологія з мікробіологією	4,5, 6	4,5	135
9	Штучне осіменіння сільськогосподарських тварин	4	1,5	45
10	Хірургія ветеринарної медицини	2,3	3	90
11	Паразитологія та інвазійні хвороби с.-г. тварин	4,5	3	90
12	Акушерство, гінекологія та штучне осіменіння с.-г. тварин	4,5	3	90
13	Гігієна продуктів тваринного походження та технології	6	1,5	45
	<i>Всього навчальної практики</i>		30	900
Виробнича практика				
1	Технологічна практика	4,5	12	360
2	<i>Переддипломна практика</i>	6	9	270
	<i>Всього виробничої практики</i>		21	630

Зміст усіх видів практик визначається програмами практик, які розробляються згідно з навчальним планом і затверджується відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у ВСП «Рожищенський фаховий коледж ЛНУВМБ ім. С. З. Гжицького» .

4. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

4.1. Бази практики:

Навчальна практика проводиться:

- в обладнаних кабінетах, лабораторіях коледжу;
- у навчально-виробничому господарстві коледжу;
- у навчальній клініці коледжу;
- у виробничих умовах на базі сільськогосподарських підприємств (господарств) різних форм власності і господарювання, які утримують сільськогосподарських тварин;
 - на молоко - і м'ясопереробних підприємствах;
 - у лабораторіях ветеринарної медицини;
 - у ветеринарних клініках та ветеринарних аптеках.

Виробнича технологічна і переддипломна практики проводиться у районних державних лікарнях ветеринарної медицини та їх структурних підрозділах, сільськогосподарських підприємствах(господарствах) різних форм господарювання, племінних об'єднаннях, ветеринарних клініках, державних лабораторіях ветеринарної медицини, лабораторіях ветеринарно-санітарної експертизи.

Виробнича технологічна та переддипломна практики проводяться у:

- районних державних лікарнях ветеринарної медицини та їх структурних підрозділах;
- сільськогосподарських підприємствах(господарствах) різних форм господарювання;
 - племінних об'єднаннях;
 - клініках ветеринарної медицини;
 - державних лабораторіях ветеринарної медицини;
 - лабораторіях ветеринарно-санітарної експертизи.

З базами практики(підприємствами, установами, організаціями, фізичними особами-підприємцями) коледж укладає договори визначеної форми на період до 5 років або на період практики.

Затвердження баз практики здійснює директор коледжу з урахуванням таких критеріїв:

- спроможність бази забезпечити виконання завдань програми практики;
- дотримання вимог з охорони праці і техніки безпеки;
- наявність належних соціально-побутових умов для перебування здобувачів освіти-практикантів.

Здобувачі освіти з дозволу циклової комісії ветеринарних дисциплін можуть самостійно підбирати місце проходження практики і пропонувати його для використання.

4.2. Порядок організації виробничих практик.

4.2.1. Організацію та проведення практичної підготовки здобувачів освіти забезпечує директор коледжу (окрім випадків, зазначених у пункті 4.9).

4.2.2. Загальну організацію практичної підготовки та контроль за її проведенням у коледжі здійснює відповідальний за навчально-виробничу практику.

До початку виробничої технологічної і переддипломної практики відповідальний за навчально-виробничу практику:

- узгоджує з базами практики укладання договорів, кількість здобувачів освіти, яким база практики має можливість забезпечити виконання програми практики та безпечні умови праці; побутові умови проживання;

- здійснює організаційну роботу перед відрядженням здобувачів освіти на практику: знайомить з базовими підприємствами, програмами практики, надає необхідні документи (направлення, програму практики, календарний план, звіт-щоденник, методичні рекомендації та ін.);

- проводить інструктаж з охорони праці і техніки безпеки;

- повідомляє про систему звітності і оцінювання результатів практики;

- контролює прибуття здобувачів освіти на практику, дотримання ними правил внутрішнього трудового розпорядку;

- у складі комісії бере участь у контрольних заходах за результатами практики;

- доповідає на засіданнях педагогічної ради про результати практичного навчання здобувачів освіти та вносить пропозиції щодо їх покращення.

4.2.3. Навчально-методичний супровід, керівництво і контроль за виконанням програми практики забезпечує циклова комісія ветеринарних дисциплін.

Керівниками навчальної практики є викладачі спеціальних освітніх компонентів. До керівництва виробничою технологічною і переддипломною практикою наказом директора призначаються досвідчені викладачі спеціальних освітніх компонентів, які брали безпосередню участь в освітньому процесі.

Керівник виробничої практики від коледжу бере участь у підготовці здобувачів освіти до практики:

- знайомить з методичними рекомендаціями щодо порядку виконання завдань програми практики;

- упродовж практики надає консультативну допомогу щодо оформлення звітної документації;

- перевіряє якість виконання завдань програми практики;

- рецензує звітну документацію здобувача освіти;

- складає звіт про результати перевірки і подає комісії коледжу на контрольний захід (залік).

4.2.4. **Керівники баз практики** зобов'язані забезпечити створення належних умов для проходження практики, дотримання правил і норм охорони праці, безпеки життєдіяльності і виробничої санітарії відповідно до законодавства.

Під час проходження практики здобувачі фахової передвищої освіти та керівники практики від закладу освіти повністю підпорядковуються внутрішньому трудовому розпорядку бази практики. Обов'язки керівників бази практики зазначені в окремих розділах укладених договорів.

4.2.5. **Здобувачі освіти зобов'язані:**

до початку практики

- отримати консультації від викладача-керівника практики від коледжу щодо виконання програми практики, оформлення звітної документації;

- прибути вчасно на місце проходження практики;

під час практики:

- під контролем керівника практики у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики;

- дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;

- регулярно заповнювати звітну документацію;

після практики:

- своєчасно прибути з практики;

- здати на перевірку і рецензування звітну документацію;

- захистити звітну документацію перед комісією коледжу у визначені терміни.

4.2.6. Перед початком виробничої технологічної і переддипломної практики директор коледжу наказом про її проведення затверджує:

- список здобувачів фахової передвищої освіти, які направляються для проходження практики із зазначенням баз та строків практики;

- призначає керівників практики від коледжу.

4.2.7. Під час проведення навчальної практики може здійснюватись поділ академічної групи на підгрупи відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України № 686 від 18.06.2021р.

4.2.8. Тривалість аудиторної роботи здобувача фахової передвищої освіти під час проведення навчальної практики не повинна перевищувати 24 академічних годин на тиждень. Тривалість робочого часу здобувача освіти під час проведення виробничої практики не повинна перевищувати тривалості робочого дня з урахуванням віку здобувача освіти відповідно до законодавства.

5. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

5.1. Після закінчення кожної практики здобувачі освіти звітують про виконання завдань для самостійної роботи та індивідуальних завдань, передбачених програмою практики. Під час навчальної практики здобувачі освіти ведуть щоденники, де фіксують дату, місце проведення практики, мету, завдання та зміст теми. Керівник практики проводить поточне оцінювання кожної теми та виставляє підсумкову оцінку.

5.2. Обов'язковою формою звітності здобувача освіти за результатами виробничої технологічної та переддипломної практики є письмовий звіт з практики (з оцінкою, підписом керівника практики, характеристикою з бази практики), який здобувач освіти здає викладачу-керівнику практики для перевірки, оцінювання і рецензування упродовж трьох днів після її завершення. Структура та вимоги до звіту з практики, а також інші форми звітності визначаються Положенням про організацію освітнього процесу у ВСП «Рожищенський фаховий коледж ЛНУВМБ імені С.З.Гжицького» і програмою практичної підготовки. Завершення виробничих практик відбувається шляхом захисту звіту (з диференційованою оцінкою) перед комісією коледжу. До складу комісії входять відповідальний за навчально-виробничу практику, викладачі - керівники практики від коледжу, викладачі циклової комісії, які викладали практикантам спеціальні освітні компоненти. До складу комісії можуть бути включені керівники практики з виробництва.

5.3. Оцінка за практику вноситься до заліково-екзаменаційної відомості та до індивідуального навчального плану здобувача освіти. Оцінка результатів практики

враховується у загальному рейтингу успішності, що формується при підведенні підсумків наступного семестрового контролю.

5.4. Здобувачу освіти, який не виконав програму навчальної чи виробничої практики (без поважних причин) або за результатами такої практики отримав негативну оцінку, надається право на проходження цієї практики повторно після виконання умов визначених Положенням про організацію освітнього процесу у ВСП «Рожищенський фаховий коледж ЛНУВМБ імені С. З. Гжицького».

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИКИ

Оцінювання усіх видів практичної підготовки проводиться за 4-бальною шкалою.

6.1. Оцінювання навчальної практики освітнього компонента

Оцінка за **навчальну практику** освітнього компонента ґрунтується на результатах поточного контролю, який передбачає:

- перевірку знань теоретичного матеріалу з тем освітнього компонента;
- оцінювання якості виконання кожного завдання практики;
- наявність творчого (нестандартного) підходу до виконання завдань практики;
- оцінювання якості виконання самостійної роботи;
- належне оформлення щоденника практики.

Оцінка	Критерії оцінювання
«5»-відмінно	Здобувач освіти ґрунтовно засвоїв теоретичний матеріал з освітнього компонента, вміло застосовує його для виконання практичних завдань і самостійної роботи, продемонстрував високий рівень сформованості практичних умінь і навичок, здатність аналізувати результати діяльності і робити аргументовані висновки, виявив ініціативний підхід до виконання завдань практики, належним чином оформив щоденник.
«4»-добре	Здобувач освіти загалом добре засвоїв теоретичний матеріал з освітнього компонента та переважно правильно використовує його для виконання практичних завдань і самостійної роботи, продемонстрував достатній рівень сформованості практичних умінь і навичок, здатність аналізувати результати діяльності з незначними неточностями, виявив елементи ініціативного підходу до виконання завдань практики, в основному належним чином оформив щоденник.
«3»-задовільно	Здобувач освіти засвоїв основний теоретичний матеріал з освітнього компонента; застосовує його для виконання практичних завдань і самостійної роботи з окремими помилками та з допомогою викладача, продемонстрував базовий рівень сформованості практичних умінь і

	навичок, має труднощі з аналізом результатів виконаної роботи та формулюванням висновків, виконував завдання практики без ініціативного підходу, щоденник практики оформлено з окремими недоліками.
«2»-незадовільно	Здобувач освіти не засвоїв або фрагментарно засвоїв теоретичний матеріал з освітнього компонента, не вміє застосовувати його для виконання практичних завдань і самостійної роботи, не продемонстрував сформованості практичних умінь і навичок, не здатний аналізувати результати виконаної роботи та робити обґрунтовані висновки, завдання практики виконував несистематично або не виконував у повному обсязі, не виявив відповідальності та ініціативного підходу, щоденник не оформлено або оформлено з порушенням вимог.

6.2. Оцінювання результатів виробничої технологічної та переддипломної практики

Оцінювання результатів виробничих практик оцінюється за такими показниками:

- рівень виконання програмних результатів, передбачених програмою практики;
- повнота та якість виконання програми практики(за матеріалами звіту-щоденника);
- дотримання встановлених термінів подання звіту-щоденника на перевірку і рецензування;
- відповідність оформлення звіту – щоденника вимогам закладу освіти;
- рівень виконання індивідуального завдання;
- характеристика керівника практики від бази практики щодо сформованості професійних компетентностей здобувача освіти;
- рівень аргументованості відповідей здобувача освіти під час захисту результатів практики перед комісією закладу освіти.

Оцінка	Критерії оцінювання
«5»-відмінно	Програму виконано повністю, звіт-щоденник оформлено без зауважень, подано вчасно; індивідуальне завдання виконано самостійно, повністю та на високому рівні; характеристика від бази практики позитивна і засвідчує високий рівень професійних компетентностей; відповіді на запитання під час захисту повні, аргументовані, демонструють глибоке розуміння теми.
«4»-добре	Виконано більшість завдань програми, допускаються незначні помилки; дрібні недоліки в оформленні звіту-щоденника,

	вимоги дотримано частково; звіт подано вчасно, індивідуальне завдання виконано частково; характеристика від бази практики позитивна, засвідчує сформованість переважної більшості професійних компетентностей; відповіді на запитання під час захисту здебільшого аргументовані з незначними неточностями.
«3»-задовільно	Програму виконано частково, звіт-щоденник оформлено з помітними недоліками, помилками, вимоги дотримані частково; подано із запізненням; індивідуальне завдання виконано частково з допомогою керівника; характеристика від бази практики засвідчує про частково отримані професійні компетентності; відповіді під час захисту обмежені, частково аргументовані,
«2»-незадовільно	Програму практики виконано фрагментарно або не виконано; звіт-щоденник відсутній або оформлено, подано з істотними порушеннями або не подано; індивідуальне завдання не виконане або виконано формально; характеристика від бази практики негативна або відсутня; відповіді на запитання під час захисту відсутні або не аргументовані.

7. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

7.1. НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА

Навчальна практика, включаючи екскурсійну, ознайомлювальну, лабораторну тощо, проводиться з метою завершення формування передбачених освітньо-професійною програмою Ветеринарна медицина компетентностей, ознайомлення з обладнанням, пристроями і технологіями відповідно до спеціальності.

Завданням навчальної практики є отримання первинних професійних умінь і навичок, підготовка здобувачів освіти до свідомого поглибленого вивчення фундаментальних і спеціальних дисциплін, прищеплення їм практичних і професійних умінь і навичок з обраної спеціальності.

Навчальна практика проводиться паралельно з навчальними заняттями з урахуванням тривалості навчального часу для здобувачів освіти та форми здобуття фахової передвищої освіти.

Тривалість аудиторної роботи здобувача фахової передвищої освіти під час проведення навчальної практики не повинна перевищувати 24 академічних годин на тиждень.

Тривалість навчальної практики – не більше 6 годин на день.

Під час її проведення групу студентів поділяють на дві підгрупи, але не менше 10 студентів у підгрупі.

Перед початком практики викладачі проводять обов'язковий інструктаж з питань програми практики, охорони праці, правил пожежної безпеки та особистої гігієни.

ОЗНАЙОМЛЮВАЛЬНА ПРАКТИКА

Мета практики: загальне ознайомлення з сільськогосподарським виробництвом, технологією виробництва продукції рослинництва і тваринництва, вирощуванням, збиранням, заготівлею і збереженням кормів, годівлею та утриманням тварин; виконанням робіт з ветеринарного обслуговування тварин господарства та інших об'єктів ветеринарної медицини.

1. Стан та перспективи розвитку сільськогосподарського виробництва

Ознайомлення з сільськогосподарськими господарствами(підприємствами) різних форм власності, напрямками їх виробництва, ґрунтово-кліматичними умовами.

Ознайомлення з підрозділами підприємства, виробничо-економічними показниками.

2. Ознайомлення з галуззю рослинництва

Стан рослинництва в господарстві. Технологічні процеси вирощування зернових, овочевих, технічних культур. Зв'язок рослинництва з тваринництвом.

Набуття навичок вирощування, збирання, заготівлі та збереження кормів для різних видів тварин.

3. Ознайомлення з галуззю тваринництва

Ознайомлення з вирощуванням тварин (великої рогатої худоби, свиней, коней, овець); кількістю поголів'я, породами тварин; способами утримання тварин; технологічними процесами, які використовують у тваринництві.

4. Ознайомлення з роботою служби ветеринарної медицини

Ознайомлення з роботою ветеринарної служби господарства, з проведенням ветеринарно-санітарних заходів.

5. Проведення екскурсій

Проведення екскурсій у ветеринарні лабораторії, клініки ветеринарної медицини, на переробні підприємства.

АНАТОМІЯ І ФІЗІОЛОГІЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН

Мета практики: оволодіння навичками з визначення ділянок тіла тварин, топографічного розміщення внутрішніх органів, кісток, суглобів, м'язів і визначення показників фізіологічного стану тварин.

Очікувані результати навчання

Уміння:

- препарувати окремі органи і тканини;
- визначати топографічне розміщення внутрішніх органів, м'язів, суглобів, зв'язок і судин різних видів сільськогосподарських тварин і домашньої птиці;
- досліджувати моторну функцію шлунково-кишкового тракту тварин, легені, роботу серця та пульсу;
- вимірювати температуру тіла тварин;
- спостерігати скорочення м'язів;
- визначати вплив гормонів на кровоносні судини, основні показники крові.

Практика проводиться у секційному залі навчальної клініки, навчально-виробничому господарстві коледжу.

1. Osteologia і синдесмологія

Ознайомлення з поділом скелета на відділи. Вивчення типів кісток, будови кістки як органу. Вивчення окремих кісток тулуба, черепа. Вивчення кістяка грудної і тазової кінцівок, будови суглобів; особливості будови кісток тварин різних видів; ознайомлення зі зв'язковим апаратом, топографією суглобів на живих об'єктах.

2. Мускулатура

Ознайомлення з анатомічними інструментами, правилами користування ними та технікою препарування. Вивчення та препарування поверхневих фасцій, підшкірних мускулів, м'язів тулуба, голови, кінцівок.

3. Система органів травлення. Система органів дихання

Вивчення ділянок черевної порожнини. Препарування і вивчення шарів стінки травної трубки: органів ротової порожнини, глотки, стравоходу, однокамерного і багатокаммерного шлунків, кишок, печінки, підшлункової залози різних видів сільськогосподарських тварин. Вивчення топографії органів травлення на живих тваринах.

Вивчення топографії органів дихання на живих тваринах. Препарування трупа тварини і вивчення будови носової порожнини, гортані, трахеї, легень, галуження плеври в грудній порожнині.

4. Системи органів крово - і лімфообігу. Система органів виділення і розмноження

Вивчення і препарування серця, основних судин великого і малого кола кровообігу, кровотворних органів, лімфатичних вузлів на трупі тварини. Вивчення топографії поверхневих лімфовузлів на живих тваринах.

Вивчення топографії органів виділення і розмноження на живих об'єктах. Препарування трупів тварин та вивчення будови нирок, сечовивідних шляхів, сім'яникового мішка, сім'яного канатика, сечостатевого каналу, придаткових статевих залоз, статевого члена та препуція, яєчників, яйцепроводів, матки, піхви, сечостатевого переддвер'я та зовнішніх статевих органів.

5. Нервова система і органи чуття. Залози внутрішньої секреції

Препарування і вивчення будови спинного, головного мозку та їх оболонки, спинномозкових і черепно-мозкових нервів, вегетативної нервової системи органів слуху та рівноваги, органів зору.

Вивчення залоз внутрішньої секреції на матеріалі від забитих тварин, взятому з боєнь.

6. Анатомія домашньої птиці

Препарування та вивчення особливостей кістяка, шкіри, м'язів і внутрішніх органів на трупах птахів.

7. Фізіологія травлення

Ознайомлення з моторною функцією шлунково-кишкового тракту різних видів тварин. Спостереження за прийманням корму, води, жуйними періодами, роботою кишечника, актом дефекації.

8. Фізіологія дихання

Визначення частоти, типу, ритму, сили дихання, симетричності грудної клітки. Аускультация, перкусія грудної клітки.

9. Фізіологія крові та серцево-судинної системи

Отримання цитратної, дефібринованої крові. Спостереження за процесом зсідання крові. Дослідження роботи серця та пульсу.

10. Фізіологія м'язів, нервів, залоз внутрішньої секреції

Вивчення впливу адреналіну на роботу серця. Вивчення фізіологічних властивостей м'язів і нервів.

11. Фізіологія центральної нервової системи, дослідження органів чуття

Вимірювання температури тіла тварин, дослідження спинномозкових і вегетативних рефлексів на живих об'єктах. Спостереження за рефlekсами у сільськогосподарських тварин.

ВЕТЕРИНАРНА ФАРМАКОЛОГІЯ З ОСНОВАМИ РЕЦЕПТУРИ

Мета практики: засвоєння практичних навичок з оформлення аптечної документації, виготовлення різних лікарських форм, зберігання, введення їх в організм різними методами, вивчення механізму дії лікарських засобів в організмі тварини.

Очікувані результати навчання

Уміння:

- оформляти аптечну документацію;
- зберігати і вести облік медикаментів, біопрепаратів, дезінфікуючих засобів, аптечного майна;
- стерилізувати різні лікарські форми, лабораторний посуд, інструменти;
- збирати і зберігати лікарські рослини, оформляти гербарії.

Практику проводять в лабораторії фармакології, клініки ветеринарної медицини навчального закладу, навчальній ветеринарній аптеці клініки, районній ветеринарній аптеці, в навчально-дослідному господарстві, кращих господарствах району.

1. Робота в аптеці та оформлення аптечної документації.

Підготовка лабораторного посуду, стерилізація лікарських форм і посуду.

Вивчення будови, обладнання аптеки та правил роботи в ній. Вивчення особливостей зберігання лікарських речовин групи «А» і «В», легкозаймистих, дезінфікувальних речовин, біопрепаратів, інструментів, перев'язувальних засобів.

Ведення і заповнення аптечної документації: приймально-здавального акта, різного виду замовлень на ветеринарне обладнання, матеріально-аптечної книги, рецептів, актів на списання використаного майна та ін. Відпускання медикаментів з аптеки.

Зважування сухих, рідких, мазеподібних лікарських речовин і ознайомлення з вимірювальним лабораторним посудом, отримання дистильованої води. Стерилізація окремих лікарських форм і лабораторного посуду.

2. Виготовлення рідких лікарських форм

Виписування рецептів на рідкі лікарські форми. Виготовлення стерильних і нестерильних розчинів, настоїв, відварів, емульсій, слизей.

3. Виготовлення твердих і м'яких лікарських форм

Виписування рецептів на тверді лікарські форми. Виготовлення пігулок, зборів, болюсів, пілюль.

Виписування рецептів на м'які лікарські форми. Виготовлення мазей, лініментів, паст.

4. Методи введення лікарських речовин в організм тварин і спостереження за їх дією

Введення лікарських речовин тваринам найуживанішими методами: через рот, підшкірно, внутрішньом'язово, внутрішньовенно, в пряму кишку, шляхом інгаляції, нанесення лікарських речовин на видимі слизові оболонки, шкіру та іншими методами. Вивчення дії лікарських речовин на тварин.

5. Заготівля лікарської рослинної сировини

Вивчення правил збирання, збір лікарських рослин, їх висушування, пакування, зберігання.

ПАТОЛОГІЧНА ФІЗІОЛОГІЯ І ПАТОЛОГІЧНА АНАТОМІЯ ТВАРИН

Мета практики: навчити проводити розтин трупів сільськогосподарських тварин і птиці, ставити патологоанатомічний діагноз. Оформляти документи, упаковувати і пересилати патологічний матеріал.

Очікувані результати навчання

Уміння:

- проводити повний патологоанатомічний розтин трупів тварин, птиці, ставити патологоанатомічний діагноз, оформляти протоколи, акти розтину;
- відбирати, консервувати, упаковувати і пересилати патологічний матеріал для дослідження;
- оформляти супровідну документацію;
- дотримуватися правил техніки безпеки і особистої гігієни під час розтину трупів.

Практику проводять у секційних залах навчального закладу, на утильзаводах, у державних лабораторіях ветеринарної медицини.

1. Загальні вимоги до розтину трупів тварин

Вивчення вимог до обладнання і місць розтину трупів, вивчення інструментів для розтину та правил користування ними, правил техніки безпеки і особистої гігієни під час роботи з трупами тварин. Способи знищення трупів тварин.

2. Розтин трупів тварин різних видів

Розтин трупів великої рогатої худоби, свиней, коней, дрібних тварин (собак, кішок), птиці. Дослідження внутрішніх органів, головного мозку, спинного мозку, розтин і дослідження окремих органів (серця, нирок, шлунка, печінки та ін.), відбір патологічного матеріалу, його консервування, упаковування і пересилання в лабораторію ветеринарної медицини для бактеріологічного, гістологічного та хімічного дослідження. Зберігання трупного матеріалу.

3. Оформлення документації на розтин трупів тварин

Оформлення протоколу розтину трупів тварин, супровідних документів на патологічний матеріал для відправки в лабораторію ветеринарної медицини.

ТВАРИННИЦТВО, ЗООГІГІЄНА І ВЕТЕРИНАРНА САНІТАРІЯ

Мета практики: ознайомлення з основами розведення, породами тварин різних видів на території України, технологіями виробництва продуктів тваринництва та санітарно-гігієнічним станом приміщень, кормів, води, пасовищ.

Очікувані результати навчання

Уміння:

- визначати належність тварин до певної породи, масті, вік та вгодованість тварин;
- визначати норми та складати раціони годівлі для різних віко-статевих груп тварин;
- оцінювати екстер'єр та конституцію тварин,
- брати проміри, мітити, присвоювати клички, зважувати, визначати середньодобовий приріст, вести виробничий і зоотехнічний облік;
- складати план селекційної роботи на перспективу, розпорядок робочого дня на фермах різних видів тварин;
- проводити облік заготовлених кормів, розрахунки потреби в кормах, зоотехнічне оцінювання їх якості та підготовки до згодовування;
- контролювати витрачання кормів, проводити зоогігієнічну оцінку стійлового і літньо-табірного утримання;
- проводити ручне та механічне доїння корів;
- виконувати розрахунки часток крові за різних видів схрещування;

- користуватися контрольно-вимірними приладами для оцінки мікроклімату приміщень різних видів тварин.

- складати акти обстеження санітарно-гігієнічного стану тваринницьких приміщень.

Практику проводять у навчально-дослідному господарстві, сільськогосподарських підприємствах різних форм власності і господарювання, тваринницьких комплексах, птахофабриках, комбикормових заводах тощо.

1. Розведення сільськогосподарських тварин

Визначення методів розведення тварин у господарстві. Вивчення порід і їх помісей, які розводять у господарстві. Визначення віку, мастей, вгодованості, кондиції тварин. Оцінювання екстер'єру тварин, визначення вад і недоліків.

Ознайомлення з зоотехнічним обліком, способами мічення тварин. Аналіз відтворення тварин за документами зоотехнічного і племінного обліку. Проведення розрахунків часток крові помісей, одержаних за різних варіантів схрещування.

2. Скотарство

Аналіз умов годівлі, догляду, утримання великої рогатої худоби на фермі та розпорядку дня. Планування надоїв. Визначення середньодобового надою на фуражну, дійну корову. Визначення відсоткового вмісту жиру в молоці, абсолютного і відносного приросту живої маси молодняка. Визначення залікової маси молока, яке здають на молокозавод.

Вивчення технології виробництва молока, м'яса яловичини, вирощування нетелей та корів-первісток. Оцінювання корів на придатність до машинного доїння.

Вивчення та заповнення форм обліку молочної продуктивності корів.

Бонітування тварин.

3. Свинарство

Аналіз умов годівлі, догляду, утримання свиней у навчально-дослідному господарстві. Вивчення технології виробництва свинини, одержання приплоду, схем підгодівлі поросят-сисунів, визначення виходу поросят на свиноматку, середньодобового приросту, відсотку збереження поросят.

Розрахунок структури стада поголів'я свиней на фермі.

4. Вівчарство

Ознайомлення з умовами годівлі, догляду, утримання овець на вівцефермі (оцінювання кормів, аналіз раціонів). Організація ущільнених окотів і вирощування молодняка. Участь у стриженні овець, класування вовни, визначення настригу на вівцю, визначення дефектів вовни, виходу ягнят на 100 вівцематок. Розпорядок дня на літній та стійловий періоди.

5. Конярство

Ознайомлення з породним складом коней. Визначення віку, мастей, живої маси, кондиції. Оцінювання конституції та екстер'єру, вад і недоліків. Упряж, запрягання коней, догляд за збруєю та реманентом. Аналіз умов годівлі, догляду та утримання коней різних віково-статевих груп.

6. Птахівництво

Ознайомлення з технологічними процесами виробництва яєць та м'яса бройлерів на птахофабриці. Складання технологічного графіка вирощування молодняку і використання курей-несучок. Вивчення роботи інкубаторно-птахівничої станції, інкубаційного цеху. Аналіз умов догляду, годівлі та утримання птиці.

7. Інші галузі тваринництва

Залежно від зони розміщення навчального закладу рекомендовано вивчати бджільництво, рибництво, кролівництво та ін.

Бджільництво

Типи вуликів та їх будова. Визначення складу та сили бджолої сім'ї. Формування нових сімей. Ревізія пасіки, лікування та профілактика хвороб бджіл.

8. Гігієна сільськогосподарських тварин з основами ветеринарної санітарії

Проведення санітарно-гігієнічного оцінювання якості грубих, соковитих, концентрованих та інших видів кормів, води і пасовищ. Дослідження ветеринарно-санітарного стану приміщень. Визначення параметрів мікроклімату тваринницьких приміщень відповідними приладами. Оцінювання утримання тварин і птиці в навчально-дослідному господарстві або кращих господарствах району. Складання акта обстеження тваринницьких ферм господарства, ознайомлення з гігієною утримання тварин і первинної обробки продуктів тваринництва. Зоогігієнічне оцінювання пасовищ.

ВНУТРІШНІ НЕЗАРАЗНІ ХВОРОБИ

Мета практики: навчити вести амбулаторний прийом хворих тварин, проводити клінічне і лабораторне дослідження, диспансеризацію тварин, ставити діагноз і надавати лікувальну допомогу, розробляти профілактичні заходи.

Очікувані результати навчання

Уміння:

- вести амбулаторний прийом хворих тварин;
- проводити повне клінічне дослідження, ставити діагноз;

- призначати і проводити лікування хворих тварин (амбулаторно, стаціонарно);
- брати та досліджувати проби крові, сечі;
- готувати і вводити носоглоткові, ротостравохідні, магнітні зонди та катетери для різних видів тварин;
- вести журнали обліку хворих тварин, оформляти історії хвороби;
- проводити диспансеризацію тварин.

Практику проводять у навчально-дослідному господарстві, кращих господарствах зони діяльності навчального закладу та навчально-виробничій клініці вишу.

1. Клінічна діагностика

Дотримання правил техніки безпеки під час роботи з тваринами, освоєння способів фіксації та приборкання тварин, клінічне дослідження різних систем і органів, реєстрація хворих тварин, заповнення журналу реєстрації хворих тварин, ведення історії хвороби, журналу обліку лабораторних досліджень. Складання супровідної документації на матеріал, який відправляють у лабораторію.

2. Терапевтична техніка. Зондування тварин

Вивчення різних видів терапії, застосування укутування, інгаляції, клізм, масажу та інших лікувальних процедур, ентеральні та парентеральні введення лікарських речовин. Використання різних терапевтичних апаратів і приладів, введення зондів і кілець.

3. Лікувально-профілактична робота

Прийом хворих тварин з повним клінічним дослідженням, постановка діагнозу, призначення і проведення лікування тварин з захворюваннями різних органів і систем (травлення, серцево-судинної системи, крові, органів дихання, нервової системи, обміну речовин тощо). Розробка профілактичних заходів щодо внутрішніх незаразних хвороб тварин в умовах тваринницьких комплексів, ферм, клінік для дрібних видів тварин.

4. Токсикологія кормових отруєнь

Збір і вивчення отруйних рослин на пасовищах і сінокосах, діагностика і лікування хворих тварин з отруєннями, викликаними отрутою рослинного і мінерального походження, профілактика отруєнь.

Складання супровідної документації на матеріал, який відправляють у лабораторію за підозри на отруєння.

5. Хвороби молодняка

Прийом хворих тварин з повним клінічним дослідженням, постановка діагнозу, призначення і проведення лікування.

Профілактика хвороб органів травлення, дихання, порушення обміну речовин.
Відпрацювання методики діагностики та профілактики молозивних токсикозів.

6. Хвороби птиці

Діагностика та розробка лікувально-профілактичних заходів при хворобах органів дихання, травлення та порушенні обміну речовин.

7. Хвороби хутрових звірів

Діагностика та розробка лікувально-профілактичних заходів при хворобах органів травлення та порушенні обміну речовин.

8. Диспансеризація тварин

Визначення виробничих показників і клінічного статусу тварин. Проведення аналізу годівлі та утримання тварин. Розробка профілактичних заходів.

ЕПІЗООТОЛОГІЯ З МІКРОБІОЛОГІЄЮ

Мета практики: навчити студентів аналізувати епізоотичну ситуацію, ставити діагноз інфекційного захворювання. Забезпечити виконання карантинних заходів, проводити щеплення, алергічні, серологічні та інші дослідження, організовувати і проводити лікування хворих тварин, здійснювати спеціальні та загально-профілактичні заходи.

Очікувані результати навчання

Уміння:

- виготовляти і фарбувати мікропрепарати з органів і тканин та проводити їх мікроскопію;
- проводити посів непатогенних мікробів на прості живильні середовища і вести спостереження росту;
- стерилізувати інструменти для проведення досліджень, щеплень;
- готувати дезінфікуючі розчини та проводити дезінфекцію за допомогою спеціальних механізмів;
- виготовляти дератизаційні засоби та проводити дератизацію тваринницьких приміщень;
- під керівництвом лікаря ветеринарної медицини проводити алергічні дослідження на туберкульоз, бруцельоз, паратуберкульоз;
- брати проби крові для серологічного дослідження від тварин і птиці;

- візуально оцінювати якість біопрепаратів, проводити профілактичні щеплення;
- лікувати тварин, хворих на інфекційні хвороби, розробляти профілактичні, протиепізоотичні заходи;
- оформляти супровідні документи на матеріали, що відправляють у лабораторії, акти на проведені протиепізоотичні заходи, списки щеплених тварин, брати участь у заходах профілактичного і вимушеного карантинування тварин, знешкодженні трупів тварин, які загинули від інфекційних хвороб, проводити знезараження гною.

Практику проводять у лабораторії, клініці ветеринарної медицини, навчально-дослідному господарстві навчального закладу, на фермах сільськогосподарських підприємств, птахофабриках, ветеринарних лабораторіях та інших об'єктах.

1. Морфологія і фізіологія мікроорганізмів

Виготовлення простих рідких і твердих живильних середовищ, їх стерилізація.

Посів мікробів на прості живильні середовища (в пробірках та чашках Петрі), їх культивування і вивчення посівів.

Виготовлення мазків (за допомогою бактеріологічної петлі); мазків-відбитків з органів, тканин; висячої краплі; роздавленої краплі; мазка крові.

Забарвлення та мікроскопія мікропрепаратів.

2. Епізоотологічне обстеження господарства та складання акта про його проведення

У навчально-дослідному господарстві або в господарствах різної форми власності і господарювання провести епізоотологічне обстеження та скласти акт на його проведення.

3. Дезінфекція, дезінсекція, дератизація

Підготовка приміщень до дезінфекції (дезінсекції, дератизації). Визначення параметрів приміщення для проведення ветеринарно-санітарних заходів.

Розрахунок потреби в дезінфекційних засобах для типових і пристосованих приміщень (на конкретних об'єктах).

Вивчення і дотримання вимог техніки безпеки під час роботи з дезінфікуючими речовинами та механізмами. Проведення дезінфекції (дезінсекції, дератизації). Складання акта.

4. Робота в стаціонарі, ізоляторі або неблагополучному (умовно благополучному) господарстві при конкретних інфекційних захворюваннях

Ознайомлення з будовою стаціонару, ізолятора господарства (ветлікарні), умовами утримання та годівлі хворих інфекційними захворюваннями тварин, догляд за ними; правилами особистої гігієни під час роботи з інфекційно хворими тваринами.

Клінічний огляд інфекційно хворих тварин та їх комплексне лікування. Спостереження за перебігом хвороби і оформлення відповідної документації.

Знешкодження (утилізація) трупів тварин, які загинули від інфекційних захворювань, та знезараження гною від них.

5. Імунізація сільськогосподарських тварин, птиці

Підготовка інструментів і біопрепаратів для щеплення тварин. Проведення профілактичного щеплення різних видів тварин проти захворювань. Складання акта. Спостереження за тваринами після щеплень.

6. Алергічна та серологічна діагностика інфекційних хвороб

Підготовка і стерилізація інструментів перед проведенням досліджень і по закінченні роботи.

Проведення діагностичних досліджень тварин, птиці в господарствах на туберкульоз, бруцельоз та інші інфекційні хвороби, оформлення документації.

Взяття, пакування і пересилання патологічного матеріалу для лабораторного дослідження.

Взяття проб крові для дослідження на бруцельоз, лейкоз, складання супровідної документації.

7. Протиєпізоотичні профілактичні та вимушені заходи в господарствах

Брати участь у профілактичних і лікувальних протиєпізоотичних заходах у навчально-дослідному господарстві або в господарствах різних форм власності і господарювання та складанні квартально-річного плану профілактичних протиєпізоотичних заходів; місячних планів роботи діляниць ветеринарної медицини; проектів рішень про накладання карантину або обмежувальних заходів на господарства, які неблагополучні щодо інфекційних хвороб; планів оздоровлення неблагополучних господарств від інфекційних захворювань (на прикладі конкретної хвороби).

ОПЕРАТОР ЗІ ШТУЧНОГО ОСІМЕНІННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН І ПТИЦІ

Мета практики: набуття студентами навичок отримання сперми від плідників, визначення основних показників її оцінки, проведенні розбавлення, заморожування, розморожування сперми. Підготовка самок до осіменіння, огляду і обстеження статевих органів, техніка осіменіння, визначення строків вагітності корів, діагностика патології статевих органів, профілактика неплідності і яловості самок, ведення племінного і виробничого обліку, дотримання ветеринарно-санітарних правил.

Практику проводять на базі навчально-дослідного господарства, в клініці ветеринарної медицини, в лабораторіях з відтворення стада, пунктах штучного осіменіння самок сільськогосподарських тварин.

Очікувані результати навчання

уміти:

- обладнати своє робоче місце, постійно утримувати його згідно з санітарними вимогами ветеринарної медицини і застосовувати сучасні методи роботи;
- проводити ветеринарно-профілактичні заходи боротьби з неплідністю і яловістю, стимуляції статевої функції самок, заходи з профілактики і лікування захворювань статевих органів самок;
- приймати з племінних підприємств сперму, правильно зберігати і транспортувати її впродовж терміну використання;
- розморожувати глибоко заморожену сперму згідно з інструкцією;
- виявляти самок в охоті;
- вести календар оператора;
- проводити згідно з діючими інструкціями всі операції з підготовки самок і обробки інструментів для штучного осіменіння;
- готувати розчини, які застосовуються під час підготовки інструментів до осіменіння, при перевірці сперми плідників, в найоптимальніші строки;
- проводити осіменіння самок сільськогосподарських тварин згідно з діючими інструкціями і планом штучного осіменіння, діагностику вагітних самок;
- вести звітну і допоміжну документацію;
- брати участь у складанні замовлення на придбання інструментів і обладнання;
- дотримуватись санітарних правил ветеринарної медицини, безпеки праці та протипожежних заходів.

1. Ознайомлення з господарством і лабораторією з відтворення стада, способами отримання сперми від плідників

Ознайомлення з господарством. З'ясування напрямку його діяльності, кількості працівників, поголів'я тварин за видами, продуктивності, економічних показників господарства загалом.

Ознайомлення з обладнанням, розпорядком дня, формами звітності і ділової документації лабораторії відтворення стада.

Підготовка штучної вагіни для взяття сперми від плідників.

Ознайомлення з режимом, графіком і порядком використання плідників, правилами безпеки під час роботи з ними.

2. Отримання сперми від плідників на штучну вагіну. Проведення оцінки якості сперми бугаїв (кнурів, баранів)

Оволодіння способами взяття сперми на штучну вагіну від плідників, методикою загальносанітарного оцінювання якості сперми за кольором, запахом, кількістю і

консистенцією нормальної сперми та сперми, що підлягає вибраковуванню. Проведення оцінювання сперми за густиною, рухливістю, концентрацією, наявністю патологічних форм.

Ознайомлення із способами визначення концентрації спермійв.

3. Розведення, зберігання і транспортування сперми. Ознайомлення з обладнанням і режимом зберігання замороженої сперми

Ознайомлення зі складом розбавників для розведення сперми бугаїв, кнурів або баранів і порядком її зберігання.

Методика виготовлення розбавників і правила розведення сперми.

Порядок написання етикеток і заповнення ордерів на сперму, яку відправляють в господарство (кличка, номер плідника тощо).

Ознайомлення з правилами техніки безпеки та їх дотримання під час експлуатації кріогенної апаратури. Проведення розмороження сперми та оцінювання її перед осіменінням.

4. Підготовка робочого місця оператора зі штучного осіменіння самок сільськогосподарських тварин.

Ознайомлення з ветеринарно-санітарними правилами штучного осіменіння самок сільськогосподарських тварин. Освоєння техніки штучного осіменіння корів візо-цервікальним способом

Підготовка робочого місця оператора штучного осіменіння самок сільськогосподарських тварин, а також обладнання та інструментів, виготовлення розчинів, серветок, обробка шприців, катетерів і піхвового дзеркала до і після осіменіння тварин, інструментів під час роботи в господарствах, неблагополучних щодо заразних хвороб.

Освоїти порядок організації і проведення санітарних днів у лабораторії по відтворенню стада, дезінфекції приміщення, інвентарю і предметів догляду за тваринами.

Освоїти техніку осіменіння корів візо-цервікальним способом.

5. Освоєння техніки штучного осіменіння корів мано-цервікальним способом. Ознайомлення з технікою штучного осіменіння свиней, кобил, овець

Застосування одноразових пластмасових інструментів для штучного осіменіння.

Техніка штучного осіменіння корів мано-цервікальним способом, Ознайомлення з технікою штучного осіменіння свиней, кобил, овець.

6. Дослідження невагітного стану самок ректальним способом. Освоєння техніки штучного осіменіння корів ректо-цервікальним способом

Методика ректального дослідження.

Техніка штучного осіменіння корів ректо-цервікальним способом.

Техніка штучного осіменіння корів цервікальним способом із ректальною фіксацією шийки матки.

Ознайомлення з технікою штучного осіменіння собак, візуальне оцінювання сперми за зовнішніми ознаками, мікроскопічним оцінюванням сперми за густиною, активністю, концентрацією, кількістю живих, мертвих і патологічних форм спермій. Кріоконсервація.

ХІРУРГІЯ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Мета практики: навчити студентів готувати інструменти, перев'язувальний матеріал для проведення хірургічних операцій, передбачених навчальною програмою, проводити наркоз і місцеве знеболювання, робити нескладні операції, ставити діагноз і лікувати хірургічно хворих тварин.

Очікувані результати навчання

Уміння:

- підготовляти і стерилізувати хірургічні інструменти, перев'язувальний матеріал;
- фіксувати і проводити повалення тварин;
- обробляти руки і операційне поле;
- проводити місцеве знеболювання і наркоз;
- робити нескладні операції, обробляти рани, роз'єднувати тканини, зупиняти кровотечу, проводити розтин абсцесів тканин, накладання швів та пов'язок;
- діагностувати і лікувати хворих тварин;
- проводити розчищення копит, копитаць, підготовку та підковування тварин, визначати його якість і проводити лікування тварин з хворобами кінцівок;
- досліджувати і лікувати тварин з хворобами очей.

Практику проводять у навчально-дослідному господарстві, клініці ветеринарної медицини, або, за домовленістю, в господарствах різних форм власності та господарювання, інших об'єктах.

1. Робота в лікувальних закладах

Ознайомлення з організацією хірургічної роботи в районних державних лікарнях ветеринарної медицини, ветеринарних дільницях, господарствах різних форм власності, приватних ветеринарних клініках і в навчально-виробничій клініці ветеринарної медицини.

2. Фіксація тварин

Повалення і фіксації великої рогатої худоби, коней та дрібних тварин в умовах клініки ветеринарної медицини навчального закладу та на виробництві.

3. Асептика і антисептика

Вивчення хірургічних інструментів, яке застосовують у ветеринарній практиці, їх стерилізація і використання. Підготовка рук, операційного поля до операції.

4. Анестезія і наркоз

Інфільтраційна і регіональна анестезія, проведення новокаїнових блокад і різних видів наркозу.

5. Оперативна техніка. Десмургія

Проведення хірургічних операцій: роз'єднання тканин, зупинка кровотечі, накладання швів, асистування під час операцій. Накладання бинтових, косинкових, пращоподібних, каркасних, шинних, гіпсових та інших видів пов'язок.

6. Кастрація сільськогосподарських тварин

Кастрація бичків, кнурів, баранів та самців домашніх тварин з повним і частковим видаленням сім'яників відкритим та закритим способами, кастрація грижовиків, оваріоектомія.

7. Пошкодження тканин, запалення

Клінічне обстеження тварин з закритими і відкритими пошкодженнями тканин, запальними, асептичними та гнійними процесами, їх лікування і нагляд за хворими.

8. Хвороби шкіри. Змертвіння

Діагностика захворювань шкіри, змертвіння, виразки та їх лікування.

9. Хвороби кінцівок: кісток, суглобів, м'язів, сухожилків

Діагностика хвороб кінцівок. Визначення видів і ступеня кульгавості

Діагностика переломів загальними і спеціальними методами. Клінічний розбір тварин з хворобами м'язів, сухожилків, сухожильних піхв, слизових сумок і зв'язок, кісток і суглобів. Нагляд за хворими тваринами та їх лікування.

10. Хвороби голови та шиї, грудної стінки і черева

Клінічне обстеження і лікування тварин з хворобами в ділянці голови (травми, захворювання рогів, хвороби носової, ротової порожнини, язика, слинних залоз, зубів). Клінічний розбір і лікування тварин з захворюваннями в ділянці грудної стінки

і черева. Проведення операцій: трахеотомії, пупкової, мошонкової гриж, прокол сліпої і ободової кишок, черевної стінки, ампутація прямої кишки.

11. Хвороби очей

Клінічне обстеження та лікування тварин з хворобами очей.

12. Хвороби копит (копитець)

Дослідження копит (копитець), діагностика та лікування хвороб копит (рани, ушиби, флегмони, пододерматити), набуття навичок з розчищення копит і ратиць у тварин та у виправленні деформації рогової капсули у тварин.

13. Робота в кузні

Ознайомлення з будовою і обладнанням кузні. Ознайомлення з інструментами для підковування. Фіксація кінцівок під час розчищення, розковування, підковування тварин. Огляд старих підків, розчищення, обмірювання копит, вибір підків, ознайомлення з лікувальним підковуванням, скріплення стінок копит за наявності тріщин, виготовлення підків.

ПАЗАРИТОЛОГІЯ ТА ІНВАЗІЙНІ ХВОРОБИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН

Мета практики: навчити студентів діагностувати гельмінтозні хвороби та хвороби, викликані комахами, павукоподібними, найпростішими, проводити лікування та профілактику, планувати протипаразитарні заходи.

Очікувані результати навчання

Уміння:

- проводити діагностичні дослідження та лікувально-профілактичні обробки при гельмінтозах, хворобах, викликаних членистоногими, найпростішими;
- оформляти акти на лікувально-профілактичні заходи.

Практику проводять у навчально-дослідному господарстві або господарствах різних форм власності та господарювання.

1. Діагностика гельмінтозних захворювань сільськогосподарських тварин

Взяття проб фекалій, мокроти та дослідження їх на наявність яєць і личинок гельмінтів. Написання супровідних документів у лабораторію ветеринарної медицини.

2. Лікувально-профілактична обробка тварин при гельмінтозних хворобах

Організація та проведення лікувально-профілактичних заходів при гельмінтозних хворобах. Складання плану протипаразитарних заходів з урахуванням плану дегельмінтизації різних видів тварин, оформлення актів на проведену дегельмінтизацію.

3. Діагностика та боротьба з ововодними хворобами тварин, вошивістю, пухо-пероїдами, волосоїдами, мухами, представниками гнусу та іншими ектопаразитами

Діагностика і лікування тварин, уражених ентомозами та оформлення актів на проведену обробку.

4. Діагностика та лікування тварин, хворих на саркоптоїдози

Проведення клінічного огляду тварин та діагностики саркоптоїдозів. Лікування хворих тварин різними формами акарицидів.

5. Діагностика та лікувально-профілактичні заходи при протозойних хворобах

Приготування мазків крові та відправка їх у лабораторію ветеринарної медицини. Клінічне дослідження хворих тварин і риби та проведення лікувально-профілактичних заходів у неблагополучних господарствах і ставках.

6. Боротьба з переносниками протозойних хвороб тварин

Ознайомлення з методами боротьби з переносниками протозойних хвороб на тваринах, в приміщеннях і на пасовищах. Складання плану протипаразитарних заходів у господарстві.

АКУШЕРСТВО, ГІНЕКОЛОГІЯ ТА ШТУЧНЕ ОСІМЕНІННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН

Мета практики: отримання навичок з діагностики вагітності самок усіх видів сільськогосподарських тварин, надання допомоги при родах (нормальних і патологічних), встановлення діагнозу і проведення лікувальних процедур при хворобах вагітних, в післяродовий період, хворобах вим'я, новонароджених, гінекологічних хворобах та профілактика акушерських гінекологічних хвороб.

Очікувані результати навчання

Уміння:

- визначати вагітність у самок;
- надавати рододопомогу тваринам;

- приймати і доглядати новонароджених;
- клінічно досліджувати, ставити діагноз і проводити лікувальні процедури при різних акушерсько-гінекологічних захворюваннях.

Практику проводять у навчально-дослідному господарстві або господарствах різних форм власності та господарювання.

1. Анатомо-топографічне дослідження статевого апарату самок

Вивчення будови статевого апарату самок. Проведення вагінального і ректального дослідження статевих органів у корів. Визначення тічки і охоти у тварин.

2. Діагностика вагітності

Діагностика вагітності самок сільськогосподарських тварин зовнішніми та внутрішніми методами.

Ознайомлення з методами лабораторного дослідження на вагітність.

Ознайомлення з визначенням ранніх строків вагітності у тварин з використанням методів сонографії.

3. Рододопомога

Підготовка та надання допомоги при родах. Акушерські інструменти, їх застосування. Техніка допомоги тваринам при нормальних і патологічних родах.

4. Патологія вагітності

Встановлення причин виникнення хвороб вагітних. Проведення дослідження хворих тварин, встановлення діагнозу і надання допомоги. Аналіз причин абортів, їх наслідки. Профілактика патології вагітності самок.

5. Патологія післяродових хвороб

Встановлення причин, діагностування та проведення лікування тварин з хворобами в післяродовому періоді.

6. Хвороби новонароджених

Встановлення причини, що призводять до народження недорозвиненого і слабкого молодняку. Лікування новонароджених та профілактика їх хвороб.

7. Функціональні розлади вим'я. Хвороби шкіри вим'я, хвороби дійок

Методика дослідження молочних залоз. Функціональні розлади вим'я, хвороби дійок. Встановлення діагнозу, лікування і профілактика.

8. Мастити. Діагностика субклінічних форм маститів

Причини виникнення. Класифікація. Диференціальний діагноз, методи лікування. Профілактика.

Діагностика субклінічних маститів, експрес-метод, використання приладів тощо.

9. Аналіз причин яловості, неплідності. Гінекологічні дослідження

Аналіз причин неплідності тварин у конкретному господарстві, освоєння методів гінекологічного дослідження.

10. Діагностика і лікування сільськогосподарських тварин з гінекологічними хворобами

Діагностика і методи лікування тварин з гінекологічними хворобами. Їх профілактика.

ГІГІЄНА ПРОДУКТІВ ТВАРИННОГО ПОХОДЖЕННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЇ

Мета практики: ознайомлення студентів з методикою проведення ветеринарно-санітарної експертизи на м'ясопереробних підприємствах, в лабораторіях ветеринарно-санітарної експертизи на ринках, молочних заводах.

Очікувані результати навчання

Уміння:

- організовувати ветеринарно-санітарні заходи під час заготівлі, транспортування тварин, птиці і продуктів тваринництва;
- оформляти документацію, організовувати передзабійне утримання тварин і птиці, володіти технологією їх переробки;
- визначати вгодованість тварин, проводити ветеринарно-санітарну експертизу м'ясних туш і внутрішніх органів, трихінелоскопію м'яса;
- здійснювати відбір, упакування патологічного матеріалу і проб м'яса для лабораторних досліджень, оформляти супровідні документи, проводити органолептичне оцінювання і лабораторний аналіз на свіжість і доброякісність м'яса, м'ясних продуктів, яєць, риби, меду, тваринних жирів і рослинних харчових продуктів.

1. Ветеринарно-санітарна експертиза на м'ясокомбінаті птахокомбінаті, бойні, забійному пункті

Ознайомлення з порядком і способами транспортування та здавання тварин на м'ясопереробні підприємства, з веденням транспортної документації. Профілактика транспортного травматизму і заходи щодо недопущення втрат живої маси і вгодованості. Організація, оформлення і транспортування продуктів, що швидко псуються.

Ознайомлення з роботою цехів м'ясокомбінату, документацією, проведенням післязабійної експертизи туш і органів на конвеєрі, проведенням трихінеоскопії, дослідженням м'яса та м'ясопродуктів на токсикоінфекції.

Ознайомлення з режимами та умовами охолодження і заморожування м'яса та м'ясних продуктів у холодильниках, ветеринарний контроль у холодильниках.

Ознайомлення з роботою птахокомбінату, бойні, забійного пункту та проведення ветеринарно-санітарної експертизи продуктів забою на цих підприємствах.

2. Ветеринарно-санітарна експертиза в державних лабораторіях ветеринарно-санітарної експертизи на ринках

Ознайомлення з роботою ринку, будовою і обладнанням державної лабораторії ветеринарної експертизи харчових продуктів на ринках, проведення експертизи м'яса і м'ясних продуктів, експертизи молока і молочних продуктів, риби, харчових яєць, меду, рослинних харчових продуктів. Ознайомлення з документацією, яку веде лабораторія ветеринарно-санітарної експертизи.

3. Експертиза молока і молочних продуктів в умовах молочних заводів і прифермських молочних лабораторій

Ознайомлення з технологічними процесами виготовлення кисломолочних продуктів, пастеризацією молока, проведенням експертизи молока і молочних продуктів.

Прифермські молочні лабораторії, їх обладнання і робота. Контроль якості молока на фермах.

4. Ветеринарно-санітарна обробка транспортних засобів після розвантаження тварин, продуктів, сировини

Дезінфікуючі станції і пункти. Порядок ветеринарно-санітарної обробки транспортних засобів, ознайомлення з документацією станції.

7.2. ВИРОБНИЧІ ПРАКТИКИ

7.2.1. ВИРОБНИЧА ТЕХНОЛОГІЧНА ПРАКТИКА

Основною метою виробничої технологічної практики є закріплення, поглиблення і систематизація знань, отриманих у процесі теоретичного навчання, набуття практичних умінь і навичок під час виконання діагностичної, лікувально-профілактичної роботи шляхом безпосередньої участі у виробничій діяльності з ветеринарного обслуговування галузі тваринництва під керівництвом ветеринарних спеціалістів.

Перед направленням студентів на практику їм повідомляють мету відрядження, ознайомлюють з програмою практики і шляхами її реалізації, діючими положеннями

та інструкціями про практику, з формами і вимогами щодо ведення звітної документації. Особливу увагу звертають на знання і дотримання студентами норм охорони праці та правил пожежної безпеки на об'єктах практики.

Установа (підприємство), з якою укладено договір про проходження практики студентами, гарантує безпечні умови виконання її програми під керівництвом ветеринарних спеціалістів.

Контроль за виконанням програми та веденням звітної документації здійснює керівник практики від виробництва та викладач-керівник практики фахових освітніх компонентів закладу освіти.

Звітну документацію здобувача освіти разом з характеристикою (відгуком про проходження практики) завіряє підписом і печаткою безпосередньо керівник практики від виробництва і подає відповідальному за навчально-виробничу практику закладу освіти для реєстрації та організації перевірки.

Розподіл часу

Назва видів робіт	Тривалість роботи, год./дні	Кількість годин		
		Робота під керівництвом керівника практики	Самостійне вивчення	Всього
Ознайомлення з базою проходження практики, інструктаж з техніки безпеки	18/2	12	6	18
Робота помічником фельдшера ветеринарної медицини, помічником оператора штучного осіменіння, помічником завідувача ветеринарної аптеки, лаборантом лабораторії ветеринарної медицини	306/34	204	102	306
Виробничі екскурсії	18/2	12	6	18
Оформлення звітної документації	18/2	12	6	18
Всього	360/40	240	120	360

1. Ознайомлення з районною лікарнею ветеринарної медицини (базою проходження практики), інструктаж з техніки безпеки.

Ознайомлення з організацією ветеринарної медицини та структурою служби в районі, епізоотичним станом, господарствами зони діяльності, їх поголів'ям за видами і віковими групами, виробничими показниками, напрямками розвитку.

Ознайомлення з розміщенням районної державної лікарні ветеринарної медицини, її штатним розписом (розпорядком роботи, організацію заходів щодо

профілактики інфекційних, інвазійних та незаразних захворювань), вивчення прав і обов'язків спеціалістів ветеринарної медицини з обслуговування тваринництва.

Ознайомлення з господарством, де студент проходить практику, поголів'ям тварин, виробничою структурою, економічними показниками, тваринницькими приміщеннями, їх місткістю, механізацією, ветеринарним обслуговуванням, навантаженням на спеціаліста ветеринарної медицини.

Ознайомлення з організацією роботи спеціаліста ветеринарної медицини: робоче місце в господарстві, умови роботи, забезпеченість засобами захисту тварин, інструментами, апаратурою, спеціальною літературою, транспортом, з планами запобіжних заходів, станом лікувальної роботи.

Застосування народних (нетрадиційних) методів лікування тварин, досягнень практики ветеринарної медицини, що дають позитивні наслідки в роботі ветеринарного спеціаліста.

Прийом хворих тварин. Аналіз падежу тварин у поточному році.

Загальний інструктаж з техніки безпеки і правила особистої гігієни.

2. Робота згідно з отриманою робітничою професією «Оператор штучного осіменіння сільськогосподарських тварин і птиці».

Підготовка робочого місця відповідно до ветеринарно-санітарних вимог, вжиття ветеринарно-профілактичних заходів щодо боротьби з неплідністю і яловістю та захворювань статевих органів самок, стимуляція статевої функції, лікування хворих тварин, прийом з племінних підприємств сперми, правильне її зберігання і транспортування впродовж всього терміну використання, проведення розморожування глибокозамороженої сперми згідно з інструкцією, вміння виявити самок сільськогосподарських тварин в охоті, ведення календаря оператора, проведення відповідно до діючих інструкцій всіх операцій з підготовки самок і обробка інструментів для штучного осіменіння; підготовка розчинів, які використовують для стерилізації інструментів, обладнання для перевірки якості сперми плідників; проведення в найоптимальніші строки осіменіння самок сільськогосподарських тварин згідно з діючими інструкціями і планом штучного осіменіння; діагностика вагітності самок; уміння вести звітну та допоміжну документацію; дотримання ветеринарно-санітарних правил безпеки праці та протипожежних заходів.

3. Роботи помічником фельдшера ветеринарної медицини, помічником завідувача ветеринарною аптекою, лаборантом лабораторії ветеринарної медицини

Ведення аптечної документації (зберігання і облік медикаментів, дезінфекційних засобів, аптечного майна). Виготовлення лікарських форм і відпускання медикаментів з аптеки. Стерилізація різних лікарських форм, посуду, інструментів, перев'язувального матеріалу тощо.

Очікувані результати навчання

Уміння:

- отримувати дистильовану воду;
- вводити різні лікарські форми в організм тварин і зберігати засоби захисту, виготовляти з них лікарські форми;

- готувати робоче місце для прийому хворих тварин, фіксувати різні види сільськогосподарських тварин, проводити їх повалення;

- визначати топографію внутрішніх органів сільськогосподарських тварин, проводити повне клінічне дослідження, готувати мазки крові для мікроскопії, брати проби сечі і проводити її дослідження, розпізнавати хвороби, оволодівати існуючими методами лікування тварин, брати участь у проведенні лікувально-профілактичних заходів, диспансеризації;

- вести історію хвороби;

- проводити прості хірургічні операції, каструвати сільськогосподарських тварини різних видів, проводити місцеву і загальну анестезію, накладати різні пов'язки, розчищати копита (копитця);

- визначати вагітність зовнішнім і ректальним способами, оволодіти технікою користування акушерськими інструментами, надавати допомогу при нормальних та патологічних родах;

- брати участь у розробці протиепізоотичних заходів, готувати інструменти і біопрепарати для масових діагностичних досліджень і профілактичних щеплень, визначати придатність біопрепаратів;

- проводити ветеринарно-санітарне обстеження ферм, визначати епізоотичний стан у господарстві, оформляти акти обстеження;

- готувати дезінфікуючі засоби, проводити дезінфекцію різних об'єктів, біотермічне знезараження гною;

- оволодіти технікою користування дезінфекційною апаратурою;

- брати зскріби шкіри і проводити їх мікроскопію, проводити копрологічне дослідження на наявність яєць і личинок гельмінтів;

- володіти технікою застосування різних антигельмінтиків, проводити боротьбу з комахами різними способами, проводити дератизацію.

- користуватись інструментами для патологоанатомічного розтину трупів тварин;

- проводити патологоанатомічний розтин трупів тварин і їх органів;

- відбирати, консервувати, упаковувати і відсилати патологічний матеріал для дослідження і оформляти відповідну документацію;

- складати протоколи розтину на загибель тварин.

- складати кормові раціони для здорових і хворих тварин та птиці;

- розробляти кормовий план і кормовий баланс, розпорядок дня на фермі;

- проводити мічення худоби, вести первинні зоотехнічні записи;

- готувати дієтичні, вітамінні і антибіотичні засоби (ацидофільне молоко, сінний настій, відвар з насіння льону, настій хвої тощо);

- користуватися засобами механізації з доїння, догляду і годівлі сільськогосподарських тварин, освоїти ручне доїння корів, масаж вимені;

- організувати стриження овець, володіти технікою ручного електростриження;

- визначати вгодованість, живу масу, породність, вік, масть сільськогосподарських тварин.

4. Виробничі екскурсії

Експерсії в краді господарства або установи ветеринарної медицини, районні племінні об'єднання, науково-дослідні установи для вивчення досвіду та наукових досягнень зі спеціальності.

Оформлення звітної документації

У звіт-щоденник практикант щоденно записує інформацію про виконану роботу і регулярно (не менше одного разу на тиждень) подає керівнику практики від виробництва для перевірки. До звіту-щоденника додаються історії хвороб, протоколи розтину трупів тварин, акти про проведення профілактичних заходів ветеринарної медицини, санітарно-гігієнічні обстеження ферм, гербарій отруйних рослин, законсервованій патологічний матеріал, характеристику (відгук про проходження практики студентом) від керівника практики від виробництва. Після закінчення практики звіт-щоденник і характеристика завіряються підписом керівника практик від виробництва і печаткою бази практики (підприємства ветеринарної медицини).

7.2.2. ВИРОБНИЧА ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА

Мета практики: здобування студентами професійного досвіду, перевірка готовності майбутнього спеціаліста до самостійної трудової діяльності, набуття навичок організаторської роботи зі спеціальності за безпосередньої участі у проведенні лікувально-профілактичних заходів.

У період переддипломної практики студенти збирають матеріал для виконання курсової роботи з дисципліни «Організація ветеринарної справи».

Розподіл часу

Назва видів робіт	Тривалість роботи, год/дні	Кількість годин		
		робота під керівництвом керівника практики	самостійне вивчення	всього
1. Ознайомлення з державною лікарнею ветеринарної медицини, господарством. Бесіди зі спеціалістами, інструктаж з техніки безпеки	18/2	12	6	18
2. Робота на посаді дублера фельдшера ветеринарної медицини	261/29	174	87	261
3. Виробничі екскурсії	27/3	18	9	27
4. Узагальнення та оформлення матеріалів звітної документації про проходження практики	18/2	12	6	18
Всього	270/36	180	90	270

1. Ознайомлення з державною лікарнею ветеринарної медицини, господарством. Бесіди зі спеціалістами, інструктаж з техніки безпеки

Ознайомлення з районною державною лікарнею ветеринарної медицини, її структурою, штатним розписом, розпорядком дня, функціональними обов'язками спеціалістів, організацією ветеринарного обслуговування тваринництва, документацією.

Ознайомлення з господарством, в якому студент проходить переддипломну практику, з природно-кліматичними умовами, економічним та епізоотичним станом, спеціалізацією, виробничою структурою, планами і напрямками подальшого розвитку. Бесіда зі спеціалістами господарства, вивчення правил внутрішнього розпорядку. Інструктаж з техніки безпеки і особистої гігієни.

2. Робота на посаді дублера фельдшера ветеринарної медицини:

- виконання вимог правил охорони праці, виробничої санітарії, техніки безпеки, пожежної безпеки;
- робота в аптеці з виготовлення, зберігання та використання різних лікарських форм, ведення аптечної документації;
- прийом, реєстрація, встановлення діагнозу і лікування хворих тварин, ведення історії хвороби;
- участь у проведенні лікувально-профілактичних заходів, складанні плану диспансеризації тварин та його реалізації;
- взяття проб крові, сечі, молока, кормів, зскребів для лабораторних досліджень, оформлення супровідної документації;
- участь у розробці та проведенні протиепізоотичних заходів у господарстві, масових діагностичних дослідженнях, складанні актів за виконану роботу та плану роботи служби ветеринарної медицини господарства на місяць;
- ознайомлення з обладнанням карантинних приміщень, ізоляторів, біотермічних ям та їх призначенням;
- участь у копрологічних дослідженнях на виявлення гельмінтозів у тварин і птиці, організації і проведенні профілактичних дегельмінтизацій та інших протипаразитарних обробок;
- проведення штучного осіменіння самок сільськогосподарських тварин, визначення ректальним методом вагітності корів, діагностика та лікування тварин з акушерсько-гінекологічними хворобами, надання рододопомоги при нормальних і патологічних родах;
- проведення кастрації самців, інших нескладних хірургічних операцій, постановка діагнозу та лікування хірургічно хворих тварин;
- аналіз причин виникнення захворювань і загибелі тварин у господарстві, зоні діяльності установи ветеринарної медицини;
- участь у проведенні розтину трупів тварин і птиці, відборі і фіксації патологічного матеріалу та оформленні протоколів розтину трупів тварин, супровідної документації на патологічний матеріал;

- ознайомлення з обладнанням і роботою бойні (забійного пункту) господарства, проведення передзабійного клінічного огляду тварин, експертиза туш різних видів тварин, знезараження конфіскатів;
- ознайомлення з обладнанням і роботою молочно-сепараторного пункту господарства, визначення жирності, сортності молока, його знезараження при окремих хворобах тварин;
- проведення санітарно-гігієнічного обстеження тваринницьких ферм і складання акта;
- аналіз впливу умов утримання, годівлі та використання сільськогосподарських тварин на їх здоров'я, продуктивність і собівартість продукції;
- ознайомлення з організацією служби ветеринарної медицини в районі, формами первинного ветеринарного обліку і звітності в господарстві (установі ветеринарної медицини);
- участь у заходах з охорони довкілля від забруднення, в проведенні ветеринарно-санітарної пропаганди знань серед тваринників і населення;
- виконання індивідуального завдання.

Виробничі екскурсії

Екскурсії в краці господарства району, найближчий м'ясокомбінат або м'ясопереробні підприємства різних форм власності, молокозавод, районну державну лабораторію ветеринарної медицини, лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи на ринках, приватні клініки ветеринарної медицини, ветеринарні аптеки, науково-дослідні установи, виставки для вивчення сучасних досягнень у галузі тваринництва і ветеринарної медицини.

Узагальнення та оформлення матеріалів звітної документації про проходження практики

Упорядкування, систематизація, узагальнення і оформлення звітної документації, виконання програми практики за встановленими формами і вимогами, розробленими закладом освіти.